

Årsplan for samfunnsfag 9. trinn Oddemarka skole 2024-2025

Faglærere: Jan Erik Thorsen, Lynette Fuglestad
Stallemo, Robert John Hammond og Lars Olav
Repstad

Læringsressurser: Relevans 9, aunivers.no, Elevkanalen

LK20 (samfunnsfag etter 10.trinn):

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- 1. bruke samfunnsfaglige metoder og digitale ressurser i egne undersøkelser, presentere funn ved hjelp av digitale verktøy og drøfte hvor gyldige og relevante funnene er*
- 2. vurdere på hvilke måter ulike kilder gir informasjon om et samfunnsfaglig tema, og reflektere over hvordan algoritmer, ensrettede kilder eller mangel på kilder kan prege forståelsen vår*
- 3. drøfte hvordan framstillinger av fortiden, hendelser og grupper har påvirket og påvirker folks holdninger og handlinger*
- 4. utforske hvordan teknologi har vært og fremdeles er en endringsfaktor, og drøfte innvirkningen teknologien har hatt og har på enkeltmennesker, samfunn og natur*
- 5. reflektere over hvordan mennesker har kjempet og kjemper for forandringer i samfunnet og samtidig har vært og er påvirket av geografiske forhold og historisk kontekst*
- 6. sammenligne hvordan politiske, geografiske og historiske forhold påvirker levekår, bosettingsmønstre og demografi i forskjellige deler av verden i dag*
- 7. gjøre rede for årsaker til og konsekvenser av sentrale historiske og nåtidige konflikter og reflektere over om endringer av noen forutsetninger kunne ha hindret konfliktene*
- 8. gjøre rede for årsaker til og konsekvenser av terrorhandlinger og folkemord, som holocaust, og reflektere over hvordan ekstreme holdninger og ekstreme handlinger kan forebygges*
- 9. utforske og beskrive hvordan menneske- og urfolksrettigheter og andre internasjonale avtaler og samarbeid har betydning for nasjonal politikk, menneskers liv og likestilling og likeverd*
- 10. gjøre rede for fornorskningen av samene og de nasjonale minoritetene og urettferdigheten de har blitt utsatt for, og reflektere over hvilke konsekvenser det har hatt og har på individ- og samfunnsnivå*
- 11. beskrive ulike dimensjoner ved bærekraftig utvikling og hvordan de påvirker hverandre, og presentere tiltak for mer bærekraftige*

samfunn

12. vurdere hvordan arbeid, inntekt og forbruk kan påvirke personlig økonomi, levestandard og livskvalitet
13. reflektere over likheter og ulikheter i identiteter, levesett og kulturuttrykk og drøfte muligheter og utfordringer ved mangfold
14. utforske og reflektere over egne digitale spor og muligheten for å få slettet sporene og verne om egen og andres rett til privatliv, personvern og opphavsrett
15. reflektere over hvordan identitet, selvbilde og egne grenser utvikles og utfordres i ulike fellesskap, og presentere forslag til hvordan man kan håndtere påvirkning og uønskede hendelser
16. reflektere over hvilke aktører som har makt i samfunnet i dag, og hvordan de begrunner standpunktene sine
17. utforske ulike plattformer for digital samhandling og reflektere over hvordan digital deltakelse og samhandling påvirker formen på og innholdet i samfunnsdebatten
18. beskrive sentrale lover, regler og normer og drøfte hvilke konsekvenser brudd på disse kan ha for den enkelte og for samfunnet på kort og lang sikt
19. beskrive trekk ved det politiske systemet og velferdssamfunnet i Norge i dag og reflektere over sentrale utfordringer

Uke:	Tema:	Innhold og ressurser:	Vurdering:	LK 20
34-37	Perspektiver og ideologier	Vi skal se hvordan vi mennesker forstår verden på forskjellige måter, og bli kjent med ulike politiske ideologier.	Aktivitet i timene Skriftlig i uke 37	3, 5, 8, 16
38-39	Å klare seg selv i samfunnet	Vi skal jobbe med hvordan personlig økonomi, lov og rett, samt bærekraftig forbruk er med på å styre livene våre.	Aktivitet i timene Egenvurdering	4, 6, 9, 11, 12, 13 og 15
40	Høstferie			

41-46	Verdens første verdenskrig	Vi skal jobbe med årsakene til, og utviklingen og konsekvensene av den første verdenskrigen og den russiske revolusjonen. Vi skal også se på utviklingen i verden i mellomkrigstiden med fokus på økonomisk krise og fremvekten av fascismen.	Aktivitet i timene Muntlig presentasjon i uke 46	2, 4, 5, 7,9
49-05	Våre mørkeste år	Vi skal jobbe med årsakene til, og utviklingen og konsekvensene av den andre verdenskrigen.	Holocaustdagen	2, 4, 5, 7, 8 9
06	Uke sex	Fagstoff fra Sex og politikk.no som gjennomgås tverrfaglig i særlig fagene samfunnsfag og naturfag.	Aktivitet i timene	13, 15
07-11	Befolkningen i verden	I dette tema skal vi lære om befolkningen i verden gjennom å undersøke levekårsbegrepet. Vi skal ved hjelp av levekårsmålinger undersøke fattigdom i verden og se på hvorfor noen land i verden er fattig mens andre er rike. Elevene skal lære om demografi og hvordan en kan hente ut informasjon fra demografiske modeller. Elevene skal kunne reflektere over hvordan levekår, fattigdom og demografiske endringer er knytte til bærekraftig utvikling	Aktivitet i timene Plakat om Befolkningspyramide, demografiskovergang og befolkning – muntlig presentasjon.	1, 2, 4, 6, 7
12-15	En verden av samarbeid	Vi skal se på hvordan og hvorfor land samarbeider på tross av grensene. Vi blir kjent med internasjonale avtaler og hvorfor det er viktig å si sin mening, lokalt som internasjonalt. Vi ser på de større organisasjonene og bli kjent med dem og	Aktivitet i timene	1,2, 3, 5, 6, 9, 16, 19

		deres fortid.		
17-20	Vårt mangfoldige samfunn	<p>Vi skal arbeide med problemstillinger knyttet til ulikhet og mangfold, respekt for minoriteter og ansvaret til majoriteter. Elevene skal utvikle bevisstheten sin om hvem de er, og hva slags grupper de tilhører, og de blir bevisste at andre mennesker er ulike dem selv. Målet er å utvikle elevenes forståelse og respekt for menneskers forskjellighet, også at de er forskjellige fra andre.</p> <p>Temaet retter oppmerksomheten mot rettigheter som alle mennesker har, og viser hvordan myndigheter og andre mennesker i mange tilfeller misbruker makten sin til å diskriminere og undertrykke andre.</p>	Aktivitet i timene Podcast oppgave	5, 6, 7, 9, 10, 11, 18, 19
21-24	Jordas fremtid	<p>Vi jobber med naturressursene og repeterer litt om ressursene våre. Vi ser på fremtidsutsiktene og vår felles framtid. Bærekraftig utvikling og vi blir kjent med store utfordringer rundt klima, miljø og ressurser. Hvem er det sitt ansvar er det å skape en bærekraftig framtid?</p> <p>Tverrfaglig prosjekt med naturfag/miljøprosjekt.</p>	Aktivitet i timene Presentasjon og praktisk arbeid	1, 2, 3, 6, 11, 19